

Foredrag i Bergen 25. august 1971.

(Utdrag)

Hvert alminnelig valg har betydning for tidens politiske utvikling. Arbeiderpartiet ser seg som tjener for de store sosialgrupper i vårt land. Både for dagen og fremtiden vil det ha betydning at kommunevalget i september kan vise en samling og mobilisering av de krefter som naturlig fylker seg om Arbeiderpartiet, av alle som vil medvirke til å forme et samfunn preget av den demokratiske sosialisme.

Etter at koalisjonen gikk i oppløsning, er det med dagens sammensetning av Stortinget ikke grunnlag for noen flertallsregjering. Derfor har Arbeiderpartiet dannet regjering. Den er i sitt arbeid avhengig av folkets støtte og av samarbeid med Stortinget - eller med grupper i Stortinget.

Regjeringen er opptatt med saklig arbeid, ikke med taktiske eller opportunistiske spekulasjoner. Arbeiderpartiets oppgave er sterkest mulig å påvirke hverdagens samfunnsutvikling, enten vi er i regjeringsstilling eller i opposisjon. Regjeringen vil ut fra sitt program og sitt samfunnssyn forme sine forslag til Stortinget. Vi vil gjennomføre vårt program så langt det er praktisk mulig. Bare erfaringene kan vise hvor langt det er mulig å fremme en politikk som denne regjering kan og vil ta ansvaret for.

Arbeiderpartiet vil gjøre en sterk innsats for dagens aktuelle oppgaver og samtidig arbeide med lange

siktemål. Vi er ikke beredt til å være kasteball i noe taktisk spill.

Den sikreste støtte Regjeringen kan få er den som kommer til uttrykk både ved folkemassenes tilslutning ved valg og i hverdagens arbeid.

I vårt program "Demokrati i hverdagen" er arbeidsplassens demokrati et sentralt kapitel. Dette program ble enstemmig vedtatt av vårt landsmøte i mai måned. Grunntankene om arbeidsplassens demokrati er avklaret og vil være vel kjent fra snart tjuve års sammenhengende, åpen og offentlig debatt. For noen dager siden holdt arbeidsminister Nordli foredrag om denne saken på et stort møte av faglige tillitsmenn i Tønsberg.

Nordli la fram de prinsipper som enhver i lengre tid har kunnet lese i vårt offentlige program "Demokrati i hverdagen". Likevel er det noen som høylydt har forkynt sin overraskelse over Nordlis foredrag. Enkelte kommer løpende med forslag om en og annen detalj, som kanskje kunne vært aktuell for femten år siden, men som i dag er distansert av en lang utvikling.

Et forslag om reelle framsteg for arbeidsplassens demokrati, vil alltid støte ^{både} på sløve fordommer og på virkelige interessemotsetninger. Det er vel mulig at noen ennå lever upåvirket av de siste 20 års utvikling. For min del tror jeg det i Stortinget vil være flertall - kanskje endog solid flertall - for et forslag basert på de hovedpunkter Nordli har skissert fra vårt demokrati-program. Det vil ikke være forsvarlig å la denne vel forberedte saken komme inn i en ny ørkenvandring.

I påvente av offentlige utbyggingsplaner, sendte Arbeiderpartiet for to år siden ut en aksjonsplan for

Vestlandet - og en for Nord-Norge. Bakgrunnen var de særlige behov for tiltak og utbygging i disse landsdeler.

Vi føler oss forpliktet av disse aksjonsplaner, som stiller viktige oppgaver både for rikspolitikken, for virksomheten i de fylker det gjelder og for kommunene i disse distrikter. Ved en samordnet innsats på alle plan, skal Arbeiderpartiet gå inn for den utvikling som er skisser i aksjonsplanen for Vestlandet. Interessen samler seg særlig om arbeidsplasser og samferdselsmidler.

Det er nå satt i verk en ordning med graderte tilskott til investeringer i bygninger og maskiner for å fremme lokalisering og utvikling av næringslivet i svakt utbygde områder. I aksjonsplanen for Vestlandet foreslo vi slike tilskott med 25 % av kostnadene. De regler som nå er fastsatt innebærer at hele Sogn og Fjordane fylke kan få opptil 35 % i investeringstilskott mens 25 andre Vestlandskommuner kan få inntil 25 %.

Det er en stor økning i tildelte skatteutjammingsmidler for 1972 sammenliknet med inneværende år. Nest etter Fihnmark har Sogn og Fjordane fått den største relative økning. Den nye ordning med transportstøtte skal også styrke disse distriktene.

Allerede på forsommeren ga Stortinget sin tilslutning til utbyggingsplanene for Mongstad, og det arbeides med andre industriprosjekter.

Folk har med mer undring enn uro sett den valuta-krise som har samlet så stor oppmerksomhet de siste dagene. Det vil ta noen tid før situasjonen blir avklart og valutakursene igjen blir plassert i et fastere leie. Den nåværende uklarhet bør ikke vare lenger enn høyst nødvendig. Langvarig uro om valutakursene kan få uheldige virkninger på bytte av varer og tjenester, og på produksjon og syssel-

setting.

Hver ny valutakrise minner oss om hvor ufullkømt det internasjonale valuta- og betalingsystem ennå er organisert. Det er bare ved et bredt og forpliktende internasjonalt samarbeid at nasjonene her kan overvinne fundamentale svakheter, som bare er til glede for valuta-spekulanter.

Hele det norske folk vil glede seg over at det nå bærer mot en bedre ordning av forholdene for Berlin. Det er grunn til å lykkønske de fire makter med at de har nådd dette resultat. Jeg håper dette gode inntrykk ikke vil bli svekket ved indre strid i Forbundsrepublikken, som bare kan gjøre folk usikre på tyskernes intensjoner i Europa. En ordning i Berlin bør sette avspenningen i bevegelse, ved ratifisering av avtalene Bonn - Moskva og Bonn - Warszawa. Det bør også lette vilkårene for en europeisk sikkerhetskonferanse og en alminnelig bedring av forholdene mellom vest og øst.